

سه شنبه ۲۵ آذر ۱۴۰۴ • ۱۶ صفحه • ۲۰ هزار تومان • سال چهارم • شماره ۹۵۸
www.shahroozonline.ir

روشنفکر خط شکن

یادداشتی از **حمیدرضا جلایی پور**
در گرامیداشت هشتادسالگی عبدالکریم سروش

گزارش جامعه ۱۳-۱۴

جهانی نابرابرتر از همیشه

بررسی گزارش نابرابری جهانی ۲۰۲۶
و وضعیت تمرکز ثروت، شکاف جنسیتی و نابرابری آموزشی

پایان جنگ سرد در اوکراین

تحلیلی از **جورج فریدمن**
درباره مواجهه آمریکا با اروپا در ارائه تضمین امنیتی

پلمنگی که ماه را فتح کرد

چند یادداشت به بهانه خداحافظی **کوروش یغمایی** از دنیای موسیقی

بخش فصلی ۳

دستور اژدهای برای مداخله در بازار ارز

سرمقاله

گرانی ارز نه بی ارزشی ریال

اولین گام برای حل هر مسئله‌ای، شناخت دقیق آن است؟ بهترین پزشکان نیز پس از معاینه و آزمایش‌های دقیق، اقدام به درمان می‌کنند. اگر شناخت درست انجام نشود و امکانات و داروهای درمان هم نباشد، شانس درمان و حل مسئله وجود دارد، در غیر این صورت خیر. آقای پزشک‌های هر ایرادی داشته باشد تاکنون سعی نکرده که برای توجیه وضعیت اقتصادی کشور از جمله قیمت ارز، بهانه‌گیری کند و به علل غیر مرتبط بپردازد و افزایش قیمت ارز را توطئه این‌و آن بداند. امیدواریم پس از این نیز وارد این مقولات نشود. وی هفته پیش صریح گفت که تورم تقصیر مجلس و دولت است. حرف دقیق و البته ناقصی است که باید تکمیل شود. اکنون آقای اژدهای ریاست محترم قوه قضائیه دوباره به سازمان بازرسی کل کشور دستور داده‌اند که: «مسئله ارز را رها نکنید و گرانی ارز با جدیت و به‌صورت جامع از سوی سازمان بازرسی دنبال شود. علل مشکلات ارزی باید به‌صورت دقیق شناخته شود و راهکار عملی برای رفع آن‌ها ارائه شود.» اگر قرار باشد که با بگیر و ببند امثال جمشید بسم‌الله قیمت ارز پایین بیاید که اکنون ارز به همان قیمت ۱۳۰۰ تومان در سال ۱۳۹۱ بود که معاون احمدی‌نژاد اعلام کرد؛ جمشید بسم‌الله «روی چهارپایه می‌ایستد و قیمت ارز را تعیین می‌کند»؛ و قرعه بازداشت به او افتاد. فراموش نکنیم که در این ۱۳ سال قیمت ارز ۱۰۰ برابر گران شده است. مسئله ارز و علل افزایش قیمت آن از روشن‌ترین موضوعات است شاید مواردی از سوءفشار هم باشد ولی اینها هیچ‌کدام تأثیر ملموس و دائمی در قیمت آن ندارند. علت اصلی و مهم رشد آسانسوری نقدینگی است. در واقع ارز گران نمی‌شود، بلکه ریال بی‌ارزش می‌شود. ارز همان است که بود. قدرت خرید یک دلار در کوتاه‌مدت تفاوتی نمی‌کند. مثلاً می‌توان حدود یک کیلو برنج پاکستانی خوب خرید. ولی برای خرید آن با ریال نسبت به پیش باید مبلغ بیشتری بدهید چون داخل این ریال، آب نقدینگی ریخته شده. پس به‌کار بردن کلمه «گرانی ارز» بکلی نارسا است و موجب برداشت نادرست می‌شود. مثل این است که دماسنج دمای بدن بیماری که تب شدید دارد را ۴۰ درجه نشان دهد ولی بگوییم دماسنج ایراد دارد. علت دوم تحریم است. این بحران از سال ۱۳۹۰ آغاز شده است. پیش از آن تحریم تا این حد گسترده و بحرانی نبود. گزارش رسمی دولت از اثرات تحریم بر رفاه ایرانیان را ببینید به‌خوبی نشان می‌دهد که شاخص رفاه ایرانیان از سال ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ به بعد روند نزولی یافته و فقط در فاصله سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۶ کمی بهبود می‌یابد که دوران برجام بود. هر چند از سال ۱۳۹۰ تاکنون دولت گوناگون عهده‌دار امور بودند در همه آن‌ها ارز روند تصاعدی خود را حفظ کرد. پس بدون حل این مسئله دنبال کاهش تورم و در نتیجه کاهش یا تثبیت نرخ ارز نباید بود. علت سوم: کاهش عرضه ارز است. شاید اخبارش در سطح عمومی منتشر بشود یا نشود ولی منابع ارزی کشور تأمین‌کننده نیازهای رو به رشد کشور نیست حتی در سطح قبلی هم قابل تأمین نیست. هر چیزی که کمتر عرضه شود و تقاضای رو به رشد هم داشته باشد قیمتش زیاد می‌شود. **✍️**

سرانه غذایی

۱۳۸۹

۲۳۵۰۰ کالری

۱۴۰۳

۱۷۵۰ کالری

فقر مطلق

۱۳۸۹

۲۵ درصد

۱۴۰۳

۴۴ درصد

تورم

۱۳۸۹

۱۲٫۴ درصد

۱۴۰۴

۴۱ درصد

۱۵ سال تحریم

گزارش تحقیقی فرزانه طهرانی دبیر گروه اقتصاد
درباره روند تحول شاخص‌ها از ۱۳۸۹ تا امروز

با ایران چه کرد؟

خوراک

۱۳۸۹ ۲۹٫۴۹ درصد

۱۴۰۳ ۲۸٫۰۲ درصد

مسکن

۱۳۸۹ ۳۲٫۲۹ درصد

۱۴۰۳ ۴۰٫۳۲ درصد

بهداشت و درمان

۱۳۸۹ ۲٫۸۶ درصد

۱۴۰۳ ۴٫۸۴ درصد

آموزش

۱۳۸۹ ۱٫۵ درصد

۱۴۰۳ ۵٫۶۴ درصد

از کل سبد هزینه‌های خانوار

بررسی حادثه استرالیایا و تحرکات
رسانه‌ای برای انتساب آن به ایران

فضاسازی اسرائیلی

سید هادی برهانی

استاد روابط بین‌الملل دانشگاه تهران

امواجی از این افکار عمومی منفی در کشورهای غربی به وجود آمده که منافع و اعتبار اسرائیل را در جهان به خطر انداخته است. اسرائیل می‌خواهد از زیر بار این فشار سنگین خارج شود و دنبال فرصت می‌گردد. به نظر می‌رسد اسرائیل به آنچه در سیدنی رخ داد، به چشم یک فرصت نگاه می‌کند که بتواند از رهگذر آن خود را نجات دهد. نقش قربانی را بازی کند و تبلیغاتی راه بیندازد که آنچه در سیدنی اتفاق افتاد نتیجه یهودی ستیزی و تظاهراتی است که در کشورهای غربی از جمله استرالیای برگزار شد.

حسن هانی زاده

کارشناس مسائل خاورمیانه

رژیم صهیونیستی بدون هیچ دلیل و سندی انگشت اتهام را به سمت ایران نشانه رفته است و این نشان می‌دهد که این رژیم از این فرصت هم برای جریان‌سازی علیه ایران استفاده می‌کند. هنوز مقامات استرالیا نتیجه تحقیقات خود را اعلام نکرده‌اند و بر این موضوع تأکید داشتند که تحقیقات ادامه دارد و عاملان حمله پاکستانی الاصل هستند که احتمالاً به صورت انفعالی دست به این حمله زده‌اند، اتهامی هم متوجه ایران نکردند.

گزارش سیاست ۲۰۵

بررسی اتهاماتی
که تئوری‌های اصولگرا
به رقبای سیاسی می‌زنند

درس عبرت رادیکال‌ها

عباس عبدی

روزنامه‌نگار و تحلیلگر سیاسی

ریشه این ماجرا بیشتر در تبعیضی است که در دستگاه قضایی، به‌خصوص در دوره آقای یزدی و شاه‌رودی شاهد آن بودیم که ادامه هم یافت. حالا در این دوره دستگاه قضایی سعی می‌کند بهتر باشد ولی آن ظرفیت گذشته ندارد و فکر می‌کنم هنوز آقای اژدهای نتوانسته این را منظور که باید و شاید در روال درستی قرار دهد. دستگاه قضایی در هر کشوری، بنیان مشروعیت آن کشور است. بنابر این آنها هنگامی که اعتبار و استقلال دستگاه قضایی را این‌گونه به چالش می‌کشند، یعنی خودشان را بالاتر از قانون تعریف می‌کنند.

حشمت‌الله فلاحت‌پیشه

رئیس کمیسیون امنیت ملی مجلس دهم

شأن اصلی قانون‌گذاری عبارت است از «پایان دادن به تعارض، پایان دادن به چالش و ایجاد ثبات». وقتی که یک قانونی محل تعارض و بی‌ثباتی باشد، طبیعتاً دستگاهی مثل شورای عالی امنیت ملی با این دید ورود کرده و مانع از ابلاغ آن شده است. در چنین شرایطی، هر گونه تلاش برای تحمیل اراده خود به مردم، اقدامی غیرقانونی به شمار می‌آید. طبق قانون، به هر دلیل شورای عالی امنیت ملی اجازه نداده که قانون عفاف و حجاب اجرایی شود.